İŞKUR

2017

HAKKARİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

HAKKARİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Cahit AKBAŞ

İş ve Meslek Danışmanı

Kerevan AÇAR

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Bilgi çağının hâkim olduğu günümüzde; bilimde ve buna paralel olarak teknolojide sürekli değişim hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Bu değişime ayak uydurabilmek, iyi yetişmiş, nitelikli insan ve işgücü gücü ile mümkündür. Küreselleşmenin halen devam ettiği günümüzde, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin ve ilimizin en öncelikli konularının başında istihdam ve nitelikli işgücü gelmektedir. İstihdamın arttırılması ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün doğru ve zamanında temini ve rekabet gücünün maksimum olabilmesi için, işgücü piyasasının şimdiki ve gelecekteki ihtiyacının doğru belirlenebilmesi büyük önem arz etmektedir. Günümüzde gelişmiş ülkeler; işgücü piyasalarını, çalışma yaşamının tamamını, önceden belirlenen politikalar doğrultusunda yönlendirebilen ülkelerdir.

Sürekli ve hızlı gelişen teknoloji ile birlikte birçok sektörde ve meslek dalında yaşanan değişim ve gelişmelere paralel kendini geliştiren, değişime uyum sağlayan çalışanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut işgücünün değerlendirilmesi ve bu duruma uyum sağlaması için yeni çalışmalar yapılması ihtiyacını doğurmaktadır. İşgücünün üretime katkısı açısından önemli gelişmeler yaşamaktayız. Ülkemiz ekonomisi, ileri teknoloji ve eğitimli işgücü ile gelecekte dünyanın en güçlü ülkeleri arasındaki yerini alacaktır.

Bu bilgiler ışığında İlimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki yıllarda alınacak yerel istihdam politikası kararlarına fizibilite oluşturmak ve nitelikli işgücünü yetiştirmeyi hedef alan aktif istihdam politikalarının belirlenmesi amacıyla yerel düzeyde işgücü piyasasındaki mevcut durumu izlemek, değişimleri takip etmek ve bunların işgücü arz ve talebi üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak için Hakkari İşgücü Piyasası Talep Araştırması yapılmıştır. Bu araştırmayla, işverenlerimizin günümüzde ve gelecek dönemlerde hangi mesleklerde ne kadar elemana ihtiyaç duyduklarını, eleman temininde güçlük çektikleri mesleklerin hangi mesleklerden oluştuğu ve belirlenen mesleklere eleman bulmakta / eleman temininde zorlanma nedenlerini belirlemek amacıyla Hakkari Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğümüzce işçi/işveren

temsilcileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları belirlenmeye çalışılmıştır.

Başta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşlarımızca, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulumuzun insan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik aldığı/alacağı kararlar doğrultusunda düzenlenen mesleki eğitim faaliyetlerimizde, Hakkari İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarından etkin bir şekilde yararlanılarak kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sağlanacaktır. Yapılan bu araştırma ve çalışmanın tamamlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor, çalışmanın ilimize ve tüm ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Cüneyit Orhan TOPRAK

Hakkari Valisi

ÖNSÖZ

Sosyal ve ekonomik hayatın en önemli sorunları arasında yer alan işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik doğru istihdam politikaları geliştirebilmek için profesyonel bir yaklaşımla işgücü piyasasının iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu yaklaşımla bakıldığında son yıllarda ilimizin ticaret ve sosyal yapısında hızlı değişimler ve gelişmeler yaşandığı, oldukça dinamik ve değişken bir yapıya sahip olan ilimiz işgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı bir şekilde analiz etmek, gelecekteki istihdam ve işgücü politikalarını sağlam temellere oturtmak gerektiği önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle işgücünün talep yönünün ve gelecek kısa dönemde işgücünün eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi hedeflenmiş ve bu anlamda Kurumsal olarak, aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma yapılmıştır.

Müdürlüğümüzün kendi imkânlarıyla ve iş piyasa analizi konusunda eğitimli personel yönetiminde bir ekiple, Nisan-Mayıs 2017 referans döneminde gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda, ilin temel işgücü durumu, işletmelerin istihdam yapısı, mevcut işsizlerin genel profili, işgücüne ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslekler gibi İŞKUR İl Müdürlüğümüzün İşgücü Uyum Faaliyetlerine ışık tutacak işgücü piyasasının beklentilerine cevap verecek, çalışma hayatı için alınacak tüm kararları etkileyebilecek çok önemli bulguları ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda çıkan raporun kitap şeklinde yayımlanmasının son derece faydalı olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda ilimiz İşgücü Piyasası Araştırma Raporu'nun Hakkari iş dünyasına ve çalışma hayatını organize eden Kamu Kurum ve kuruluşlarına yararlı bir kaynak olması temenni eder; bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet KIZILKAYA
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 7
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 24
AÇIK İŞLER 27
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 43
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 50
EKLER 59
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 59

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 10
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 11
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 11
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 12
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 15
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 22
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 24
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 26
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 27
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 28
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 29
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 33
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 35
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 36
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 36
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 37
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 37
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 39
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 40
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 41
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 42
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 43
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 45
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 46
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 49
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 50
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 51
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 52
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 52

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 23
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 25
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 28
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 29
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 30
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 31
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 34
Şekil 22: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 44
Şekil 23: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 44
Şekil 24: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 46
Şekil 25: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 47
Şekil 26: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 48
Şekil 27: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 53

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Hakkari İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 178 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerleri 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 13 sektörde tam sayım yapılmıştır. Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 3 bin 195 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 2 bin 815 çalışan erkeklerden, 380 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 22,6'sı, kadınların ise yüzde 21,8'i İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 18 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Ulaştırma ve Depolama sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 23'tür. Hakkari ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Hakkari ilinde açık iş oranı yüzde 1,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2 olup, Hakkari ili açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 15,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. Hakkari ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 55'tir. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 3,1 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Hakkari ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Kamyonet Şoförü, Direksiyon Eğitmeni, İş Makineleri Operatörü, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci ve Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)tir. İl genelinde açık işlerin yüzde 73,9'u Eğitim Düzeyi önemli değildir.

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Hakkari ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Personel meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 26,3'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Yüksek Gerilim Sistemcisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı ve Direksiyon Eğitmeni meslekleri takip etmektedir. Hakkari ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde işverenlerin yüzde 6,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,8 ile Türkiye genelinden 0,7 puan fazla olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Hakkari İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Hakkari İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Hakkari ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Hakkari ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

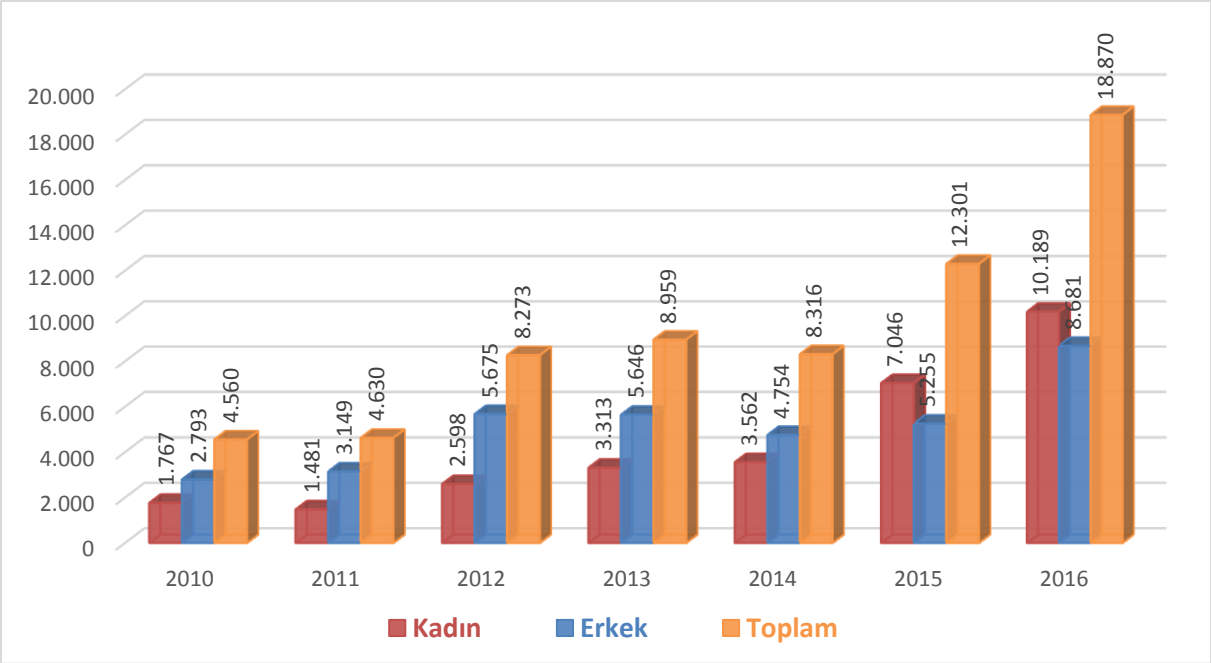

Kaynak: İŞKUR

Hakkari ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 18 bin 870 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 8 bin 681 tanesini erkekler, 10 bin 189'nu kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 14 bin 310 tane artmıştır. Bu artışın 8 bin 422 tanesini kadınlar, 5 bin 888 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar

itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 45,5'i kadınlardan, yüzde 54,5'i erkeklerden oluşmaktadır. Genel olarak erkeklerin kuruma yapılan başvuru yüzdesi kadınların başvuru yüzdesinden fazla olmasına rağmen son iki yılda Hakkâri ilinde İŞKUR'a başvuran kadın sayısı artış göstererek erkeklerin başvuru sayısını geçmiştir.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (genel)	6.910	5.328	12.238
Beden işçisi (temizlik)	1.075	576	1.651
Büro memuru (genel)	247	291	538
Bayan terzisi	316	18	334
Aşçı	54	111	165
Beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma)	72	85	157
Temizlik görevlisi	87	62	149
Bayan kuaförü	102		102
Beden işçisi (inşaat)	15	69	84
Bilgisayar işletmeni	23	59	82

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Hakkari ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 12 bin 238 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %64,9'u oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi(Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadınların ve Erkeklerin başvurduğu mesleklere ayrı ayrı bakıldığında ise hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk on meslek sıralaması farklılık göstermektedir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ilk onda Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Bayan Terzisi, Büro Memuru (Genel), Bayan Kuaförü, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Aşçı, Bilgisayar İşletmeni Ve Beden İşçisi (inşaat) meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde İse İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Aşçı, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Beden İşçisi (İnşaat), Temizlik Görevlisi, Bilgisayar İşletmeni, Bayan Terzisi Ve Bayan Kuaförü meslekleri yer almaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Hakkari ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

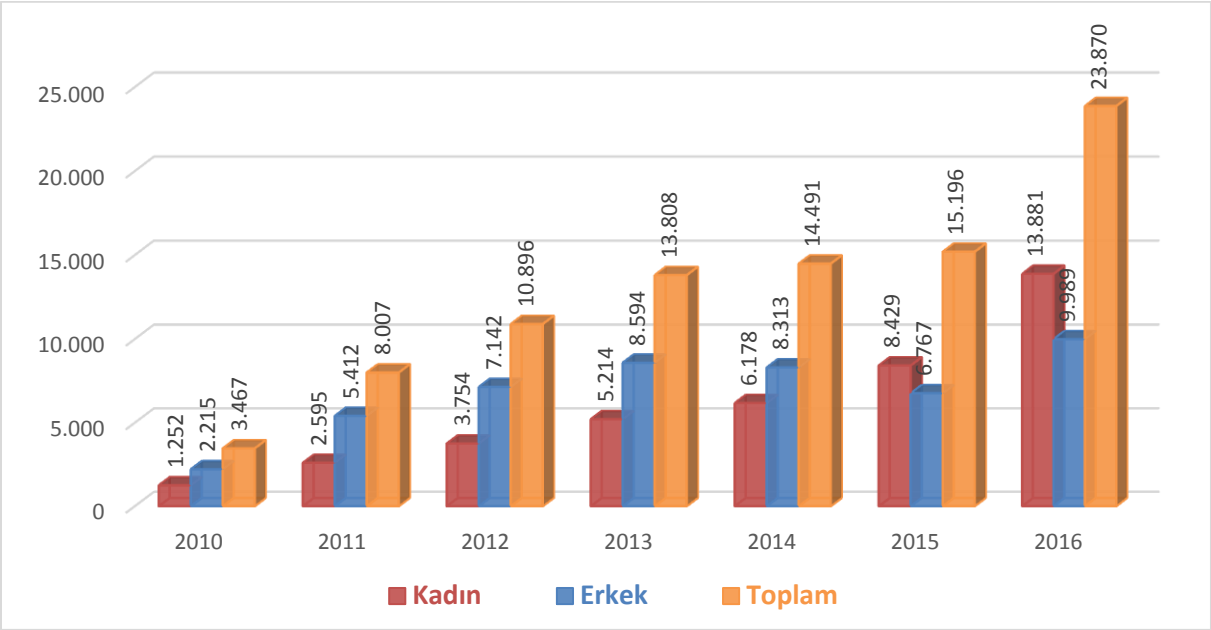

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Hakkari ilinde İŞKUR'a kayıtlı 3 bin 467 işsizin 2 bin 215'i erkeklerden, geri kalan bin 252 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 23 bin 870 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesine rağmen düşüşün aksine artış olmuştur. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında bin 252 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık 10 kat artarak 13 bin 881'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	9.573	6.261	15.834
Beden İşçisi (Temizlik)	1.483	719	2.202
Büro Memuru (Genel)	277	293	570
Bayan Terzisi	418	22	440
Aşçı	65	126	191
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	92	97	189
Temizlik Görevlisi	96	65	161
Beden İşçisi (İnşaat)	23	89	112
Bilgisayar İşletmeni	30	75	105
Bayan Kuaförü	99	1	100

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Hakkari ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Hakkari ilinde Kuruma kayıtlı 15 bin 834 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Hakkari ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %66,3'nü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi(Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kayıtlı işsizlerde kadın ve erkeklerdeki meslek sıralamasına ayrı ayrı bakıldığında toplam kayıtlı işsizlerdeki meslek sıralamasına göre farklılık göstermektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

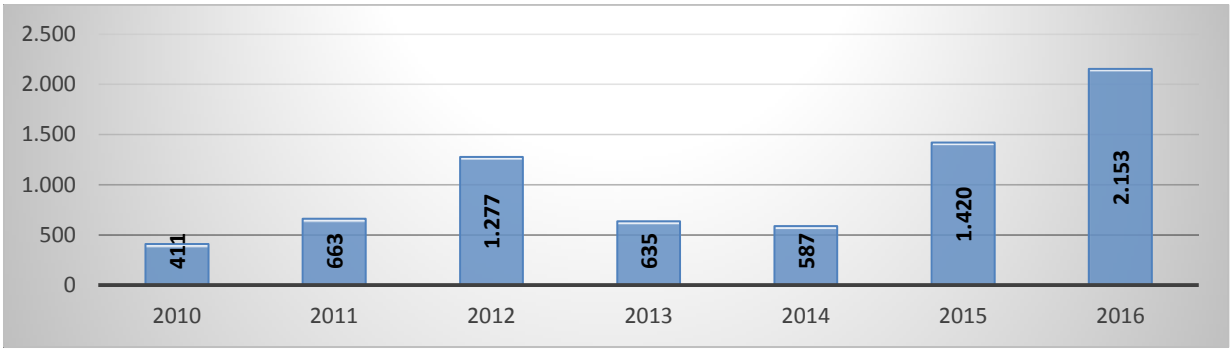

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 411 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 2 bin 153 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2012 yılında artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 51,9 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 2 bin 153 ile 2016 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 65,9'luk gibi bir artış sergilemiştir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden işçisi (genel)	541
Beden işçisi (temizlik)	120
Servis şoförü (okul)	113
Garson (servis elemanı)	112
Güvenlik sistemleri montaj ve bakım onarımcısı	100
Diğer bükücüler, dokuyucular, trikotajcılar, boyacılar ve ilgili işçiler	100
Elektrik teknikeri	100
Otomasyon sistemleri destek elemanı	100
Konfeksiyon ürünlerini katlama/paketleme işçisi	70
Kadın üst giysileri dikim elemanı	70

Kaynak: İŞKUR

Hakkari ilinde 2016 yılında 2 bin 153 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 541 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %25,1'ni oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi(Temizlik)ve Servis Şoförü (Okul) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

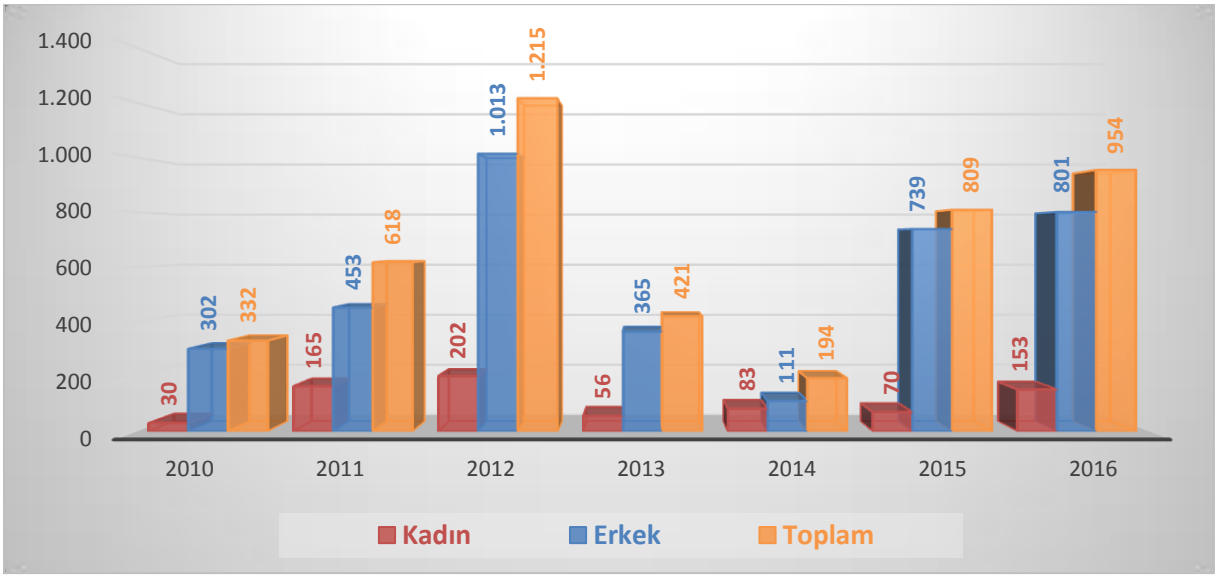

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 332 olan Hakkari ilinde işe yerleştirilenlerin 302'si erkeklerden, geri kalan 30 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış, 2012'den 2014 yılına kadar ise düşüş eğilimi göstermiş ve 2015 yılından itibaren tekrar yükselmeye devam etmiştir. 2016 yılında Hakkari ilinde 984 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 16'sını kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2013 ve 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden işçisi (genel)	32	317	349
Veri giriş kontrol işletmeni	55	108	163
Beden işçisi (temizlik)	23	127	150
Servis şoförü (okul)	0	111	111
Garson (servis elemanı)	5	26	31
Sekreter	16	6	22
Beden işçisi (inşaat)	0	19	19
Bekçi	0	15	15
Satış danışmanı	8	6	14
Büro memuru (genel)	4	9	13

Kaynak: İŞKUR

Hakkari ilinde 349 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel)mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %36,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği, Veri Giriş Kontrol İşletmeni ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) Ve Garson (Servis Elemanı) Mesleklerinde İşe Yerleştirilirken, Erkekler En Çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Servis Şoförü (Okul) Ve Veri Giriş Kontrol İşletmeni, mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	35	400	342	742
2011	34	528	285	813
2012	18	219	131	350
2013	15	171	288	459
2014	14	195	96	291
2015	36	309	345	654
2016	10	129	43	172

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2015 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 36 kursa 309 kadın kursiyer, 345 erkek kursiyer katılarak toplam 654 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 10 mesleki eğitim kursuna 172 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 43'ü erkek, 129'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 75'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Arıcı	Ahşap kalıpçı	Garson (servis elemanı)
Örtüaltı sebze yetiştiricisi (seracı)	Garson (servis elemanı)	Arıcı
Garson (servis elemanı)	Betonarme demircisi	Örtüaltı sebze yetiştiricisi (seracı)
Dış mekan bitkileri yetiştiricisi	İşaret dili tercümanı	Dış mekan bitkileri yetiştiricisi
Süs bitkileri fidesi yetiştiricisi	Yumurtacı tavuk yetiştiricisi	Süs bitkileri fidesi yetiştiricisi
Yumurtacı tavuk yetiştiricisi		Yumurtacı tavuk yetiştiricisi
İşaret dili tercümanı		Ahşap kalıpçı
		İşaret dili tercümanı
		Betonarme demircisi

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Garson(Servis Elemanı), Arıcı ve Örtüaltı Sebze yetiştiriciliği mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Arıcı, Örtüaltı Sebze yetiştiriciliği ve Garson(Servis Elemanı) mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Ahşap Kalıpçı, Garson (Servis Elemanı) Ve Betonarme Demircisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2012	8	10	11	21
2013	125	103	108	211
2014	191	130	135	265
2015	297	237	252	489
2016	154	107	137	244

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2012 yılına

göre 19,3 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 154 program düzenlenmiş olup toplam 244 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 43,9'u kadınlardan yüzde 56,1'i erkeklerden oluşmaktadır. 2015 yılına kadar Artış eğiliminde olan işgücü eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 50,1 oranında azalış görülmektedir.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Sekreter	Sekreter	Sekreter
Büro memuru (genel)	Büro memuru (genel)	Büro memuru (genel)
Ön muhasebeci	Satış elemanı (perakende)	Ön muhasebeci
Garson (servis elemanı)	Ön muhasebeci	Satış elemanı (perakende)
Satış elemanı (perakende)	Garson (servis elemanı)	Garson (servis elemanı)
Aşçı yardımcısı	Aşçı yardımcısı	Aşçı yardımcısı
Danışma memuru	Danışma memuru	Danışma memuru
Eczane işçisi	Eczane işçisi	Eczane işçisi
Akaryakıt satış elemanı (pompacı)	Satış görevlisi	Satış danışmanı
Kasiyer	Satış danışmanı	Akaryakıt satış elemanı (pompacı)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Sekreter, Büro Memuru (Genel) ve Ön Muhasebeci mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Sekreter, Büro Memuru (Genel) ve Ön Muhasebeci mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Sekreter, Büro Memuru (Genel) ve Satış Elemanı (Perakende)mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	5	28	97	125
2015	3	20	42	62
2016	4	25	63	88

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 4 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim

programı 2015 yılına göre yüzde 26 oranında artmıştır. Programa 25'i kadın, 63'ü erkek olmak üzere toplam 88 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	11	41	285	326
2011	7	49	176	225
2012	27	259	1.216	1.475
2013	37	362	1.630	1.992
2014	60	623	2.444	3.067
2015	74	2.586	1.951	4.537
2016	8	1.464	1.047	2.511

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Hakkari ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 8 kurs açılmış olup bu programlara bin 464'ü kadın, bin 47'si erkek olmak üzere toplamda 2 bin 511 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	154	103
2011	234	125
2012	505	217
2013	689	286
2014	900	318
2015	1.040	423
2016	1.481	658

Kaynak: İŞKUR

Hakkari ilinde 2016 yılında toplam bin 481 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 658'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 29,8 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 35,7 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden işçisi (genel)	301
Büro memuru (genel)	34
Beden işçisi (temizlik)	20
Temizlik görevlisi	12
Aşçı	10
Şoför-yük taşıma	10
Bilgisayar işletmeni	10
Sınıf öğretmeni	9
Ön muhasebeci	9
Beden işçisi (inşaat)	8

Kaynak: İŞKUR

Hakkari ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 301 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %45,7'sini oluşturmaktadır. Büro Memuru (Genel) mesleğinde ise bu sayı 34 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Beden İşçisi(Temizlik),Temizlik Görevlisi, ve Aşçı meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Hakkari ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Hakkari ilinde 178 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 50 bin 774 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Hakkari ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'te Hakkari ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	46
İnşaat	43
Ulaştırma ve depolama	16
Eğitim	15
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13
İmalat	13
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8
Madencilik ve taş ocakçılığı	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Gayrimenkul faaliyetleri	0
Genel Toplam	**178**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Hakkari ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 25,8'i Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 22,4'tür. Bu durumda Hakkari ilinde Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 24,2'si bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,8 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir.

Hakkari ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Türkiye geneli yapılan 2017 İşgücü Piyasası Araştırma Raporu tablo 13'te belirtildiği gibi 17 sektör üzerinde araştırma yapılmıştır. Ancak Hakkari ilinde araştırma kapsamında alınan bu 17 sektörden 4 tanesi bulunamayıp 13 sektör üzerinde araştırma yapılmıştır. Türküye geneli yapılan İşgücü Piyasası Raporu araştırmasında yer alıp Hakkari ilinde 10 artı işyeri bulunamayan sektörler; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörleridir.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

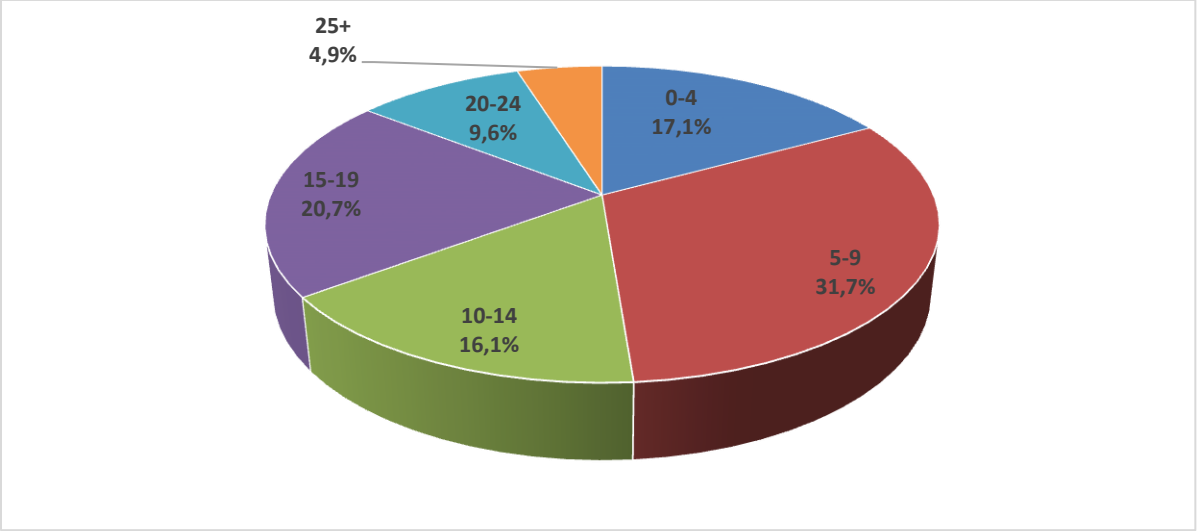

Kaynak: İPA 2017

Şekil 5'te görüldüğü üzere Hakkari ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 31,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16,1'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 7 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

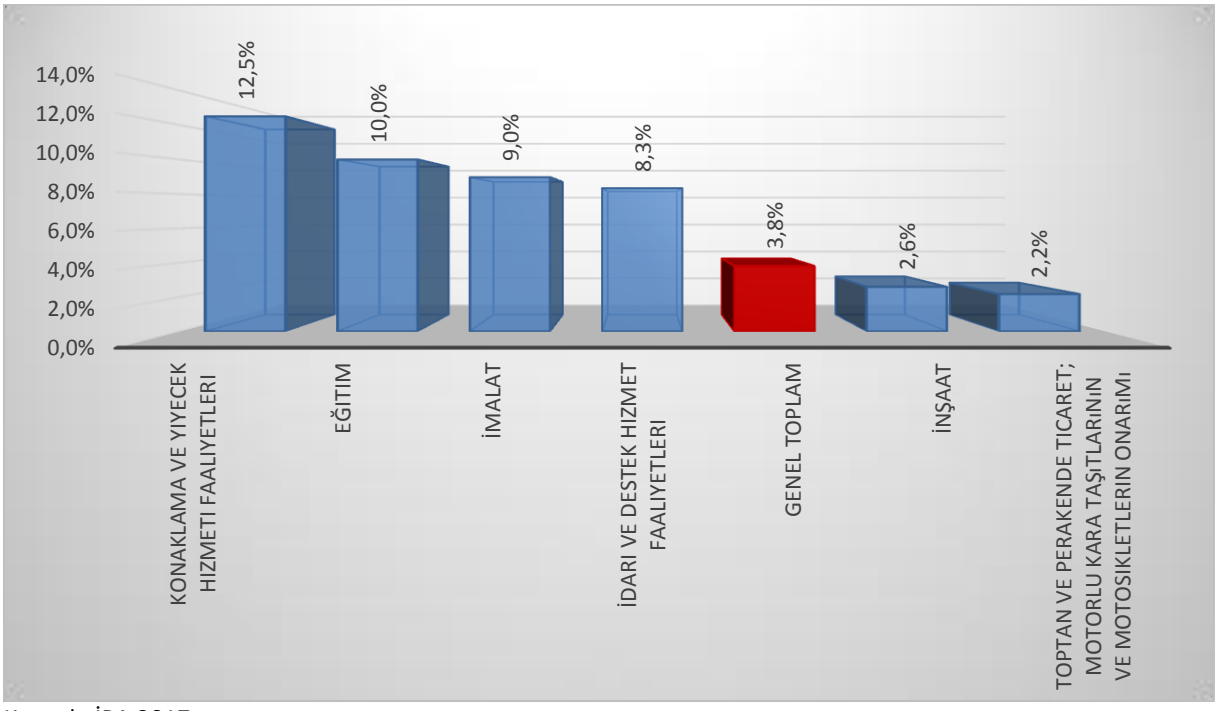

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 12,5'i part-time çalışan bulunmaktadır. Hakkari ili genelinde bu oran yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 15,8 ile beşinci sırada yer almıştır. Hakkari ilinde ikinci sırada Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 10'u part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 9 ile İmalat sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

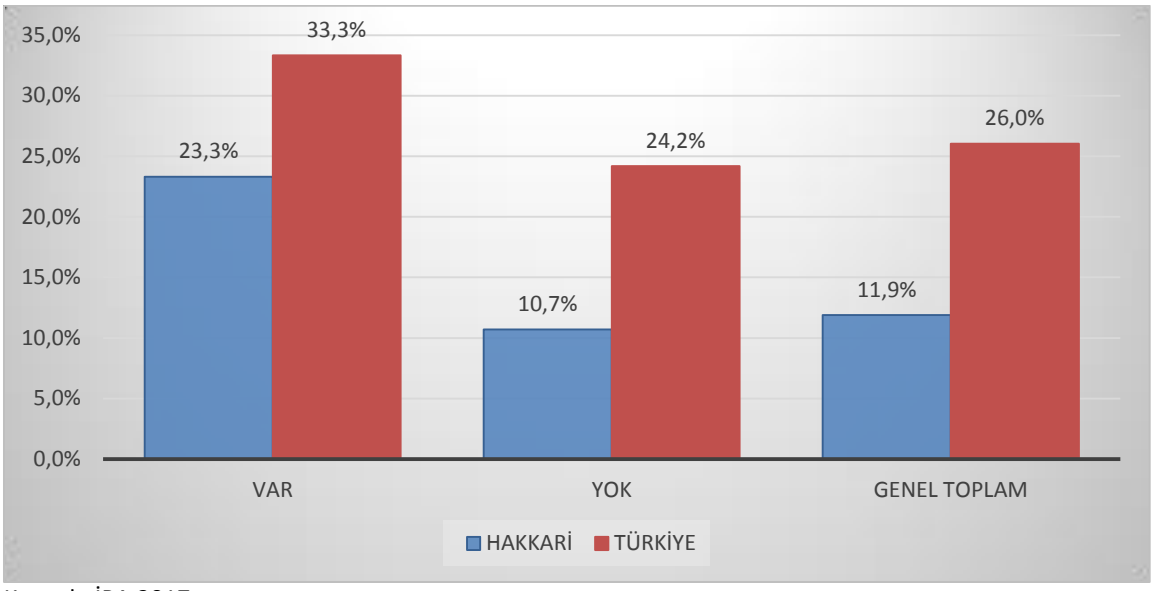

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26'sı kadınlar oluşturmaktayken Hakkari ilinde bu oran yüzde 11,9 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Hakkari ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 23,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 10,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,3 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,2'de kalmıştır. Hakkari ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

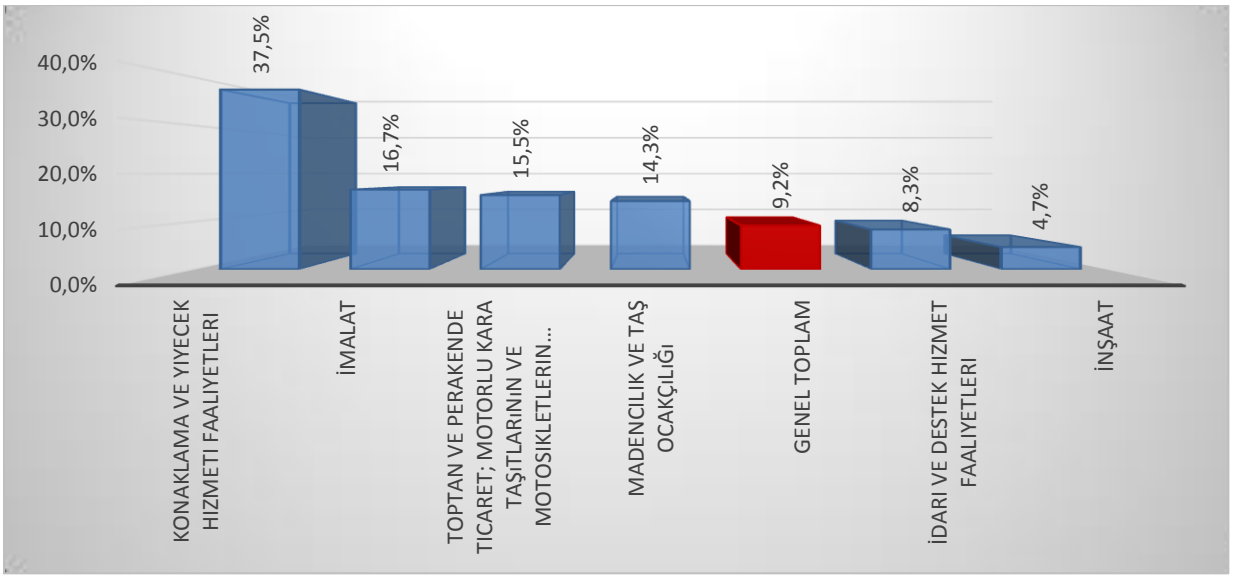

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde işyerlerinin yüzde 9,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 20'dir. Hakkari ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 37,5'inde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe bu oran yüzde 8,3 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Hakkari ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İmalat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

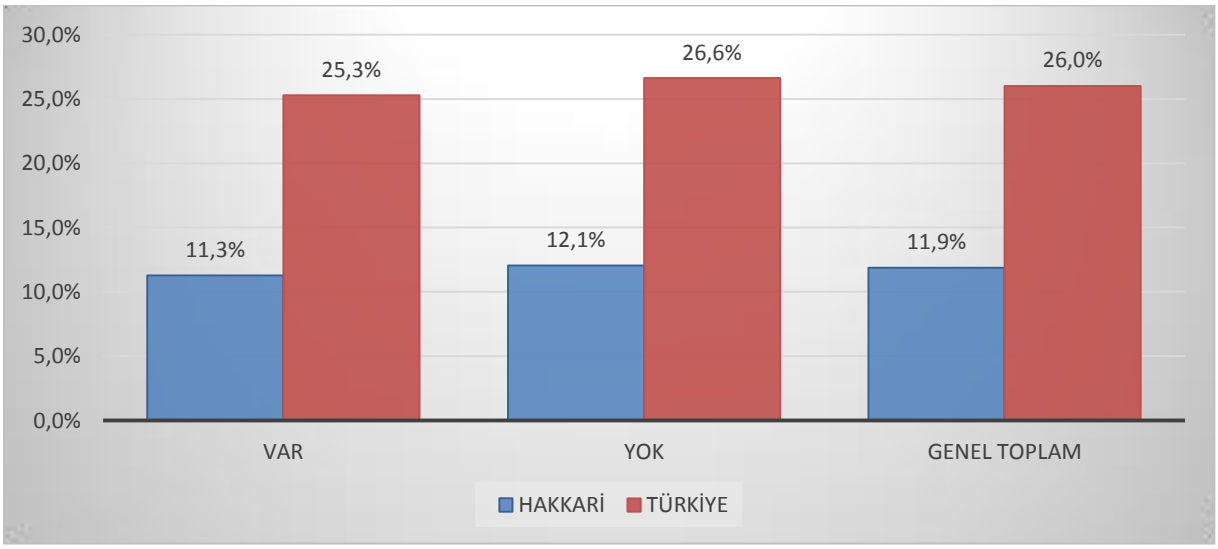

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 11,3'ü kadın, yüzde 88,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 12,1'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 11,9'nun kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 8 çalışandan 1'i kadın 7'si erkeklerden oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Hakkari ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

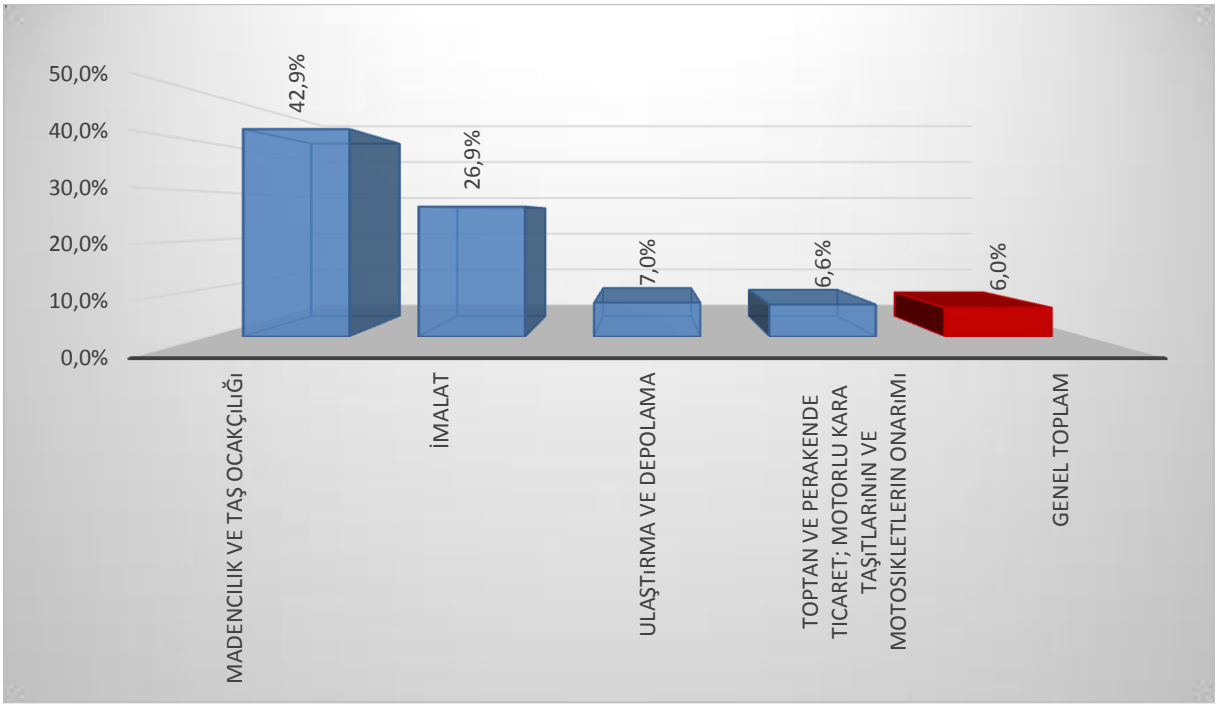

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde 13 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 42,9'u ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 26,9 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Hakkari ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 17,7'si ihracat yapmakta ve Hakkari ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 44,8 ile İmalat ve yüzde 27 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. Hakkari ilinde yoğun olarak Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 6,6 ile son sırada yer almaktadır. İnşaat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapmamaktadır.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

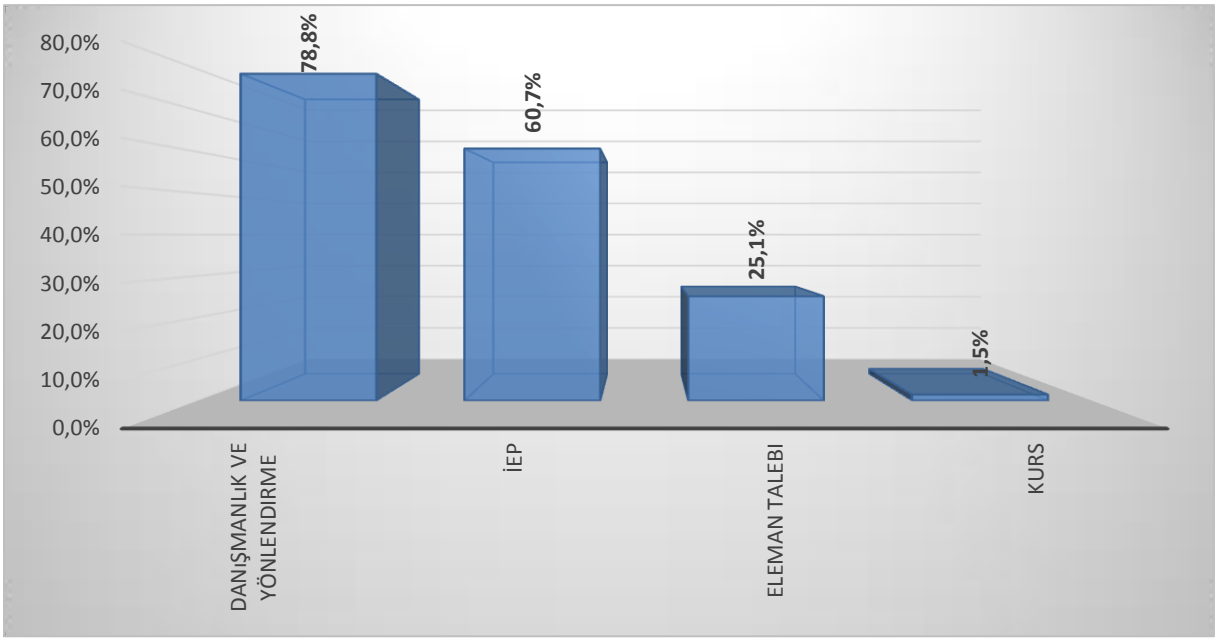

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 81,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 47,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Hakkari ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 78,8'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 60,7'si İşbaşı Eğitim Programı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

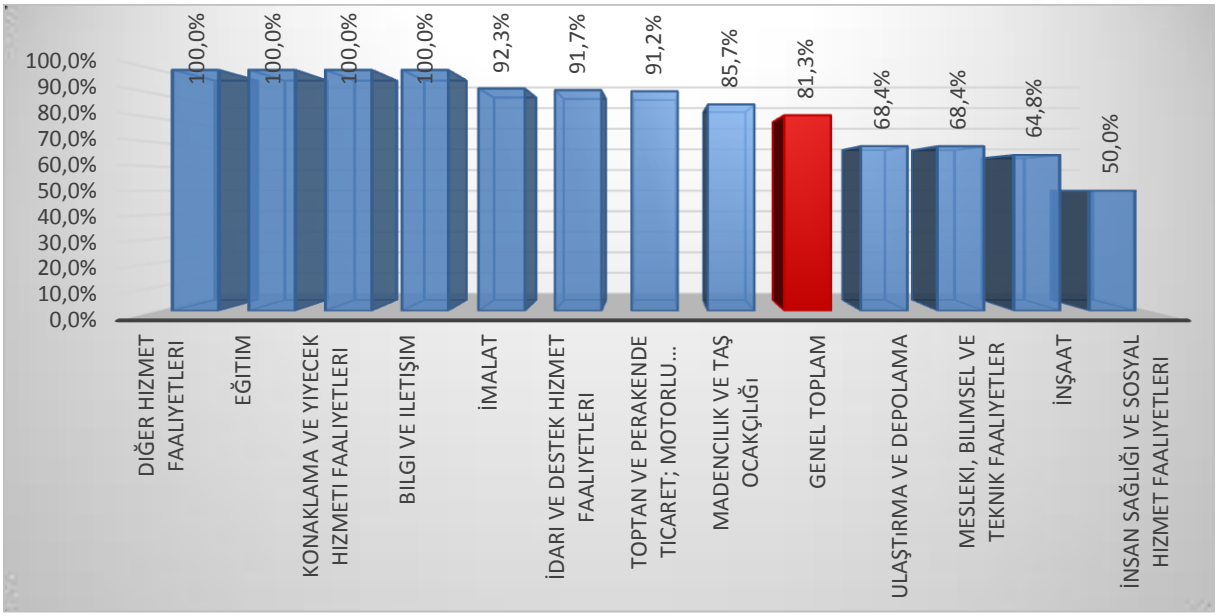

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Hakkari ilinde Diğer Hizmetleri Faaliyetleri, Eğitim, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmıştır. Bu durum bu sektörlerdeki işyerleri sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır. Hakkari il genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 81,3 ile 47,7 olan Türkiye ortalamasının üstünde yer almaktadır.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	Kurs
Toptan ve perakende ticaret	70,7%	17,0%	63,5%	-
İnşaat	70,0%	38,0%	42,4%	-
Eğitim	86,0%	29,3%	61,3%	6,7%
İmalat	90,3%	18,1%	36,1%	9,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	90,9%	54,5%	72,7%	-
Ulaştırma ve depolama	76,9%	-	76,9%	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	75,0%	-	50,0%	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	87,5%	37,5%	87,5%	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	33,3%	83,3%	-
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	100,0%	100,0%	-
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	-	100,0%	-
Bilgi ve iletişim	100,0%	-	100,0%	-
Genel Toplam	**78,8%**	**25,1%**	**60,7%**	**1,5%**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde Diğer Hizmetleri Faaliyetleri, Eğitim, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olduğu belirtilmiştir.

Bu sektörlerden Diğer Hizmetleri Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerinde hizmet veren işyerleri yüzde yüz oranında danışmanlık ve yönlendirme ile işbaşı eğitim programından yararlanmış olup İŞKUR'un diğer hiçbir faaliyetlerinden yararlanamamışlardır.

Hakkari ilinde hizmet veren işyerlerinde hiçbir işyeri çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamamıştır. Kurslardan yararlanan işyerlerinin tamamı Eğitim ve İmalat sektöründe yer almaktadır.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Hakkari ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

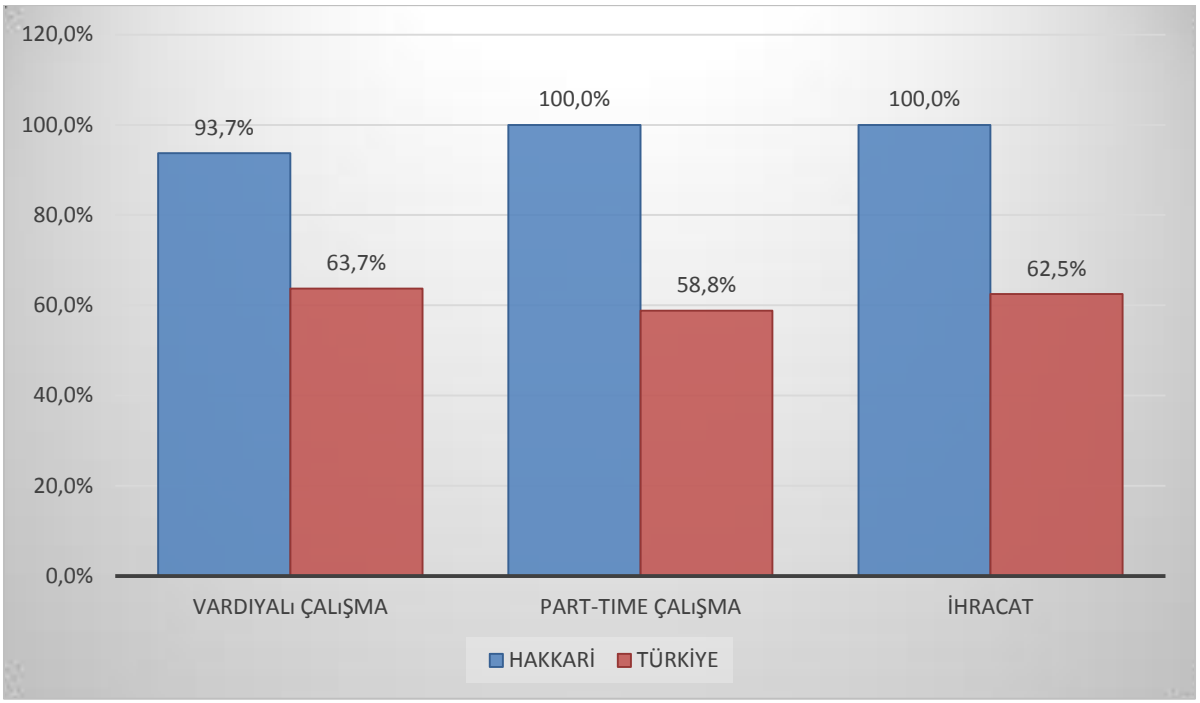

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 63,7'si İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Hakkari ilinde ise bu oran yüzde 93,7 ile Türkiye ortalamasının oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Hakkari ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 9,2'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Hakkari ilinde işyerlerinin yüzde 6'sı ihracat yaparken, bu işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin çok çok üstündedir.

Hakkari ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 58,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Hakkari ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 3 bin 195 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 2 bin 815 çalışan erkeklerden, 380 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	83	637	720
Toptan ve perakende ticaret	68	412	480
İmalat	21	360	381
Ulaştırma ve depolama	5	366	371
İnşaat	26	338	364
Eğitim	64	168	232
Bilgi ve iletişim	68	126	194
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15	176	191
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	133	139
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	66	73
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17	20	37
Diğer hizmet faaliyetleri	0	11	11
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	1
Genel Toplam	**380**	**2.815**	**3.195**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Hakkari ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün Hakkari ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 22,6 oranında, kadınlarda ise yüzde 21,8 oranında İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise Toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışma oranı yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13 incelendiğinde Erkek çalışan sayısının Kadın çalışan sayısından çok fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

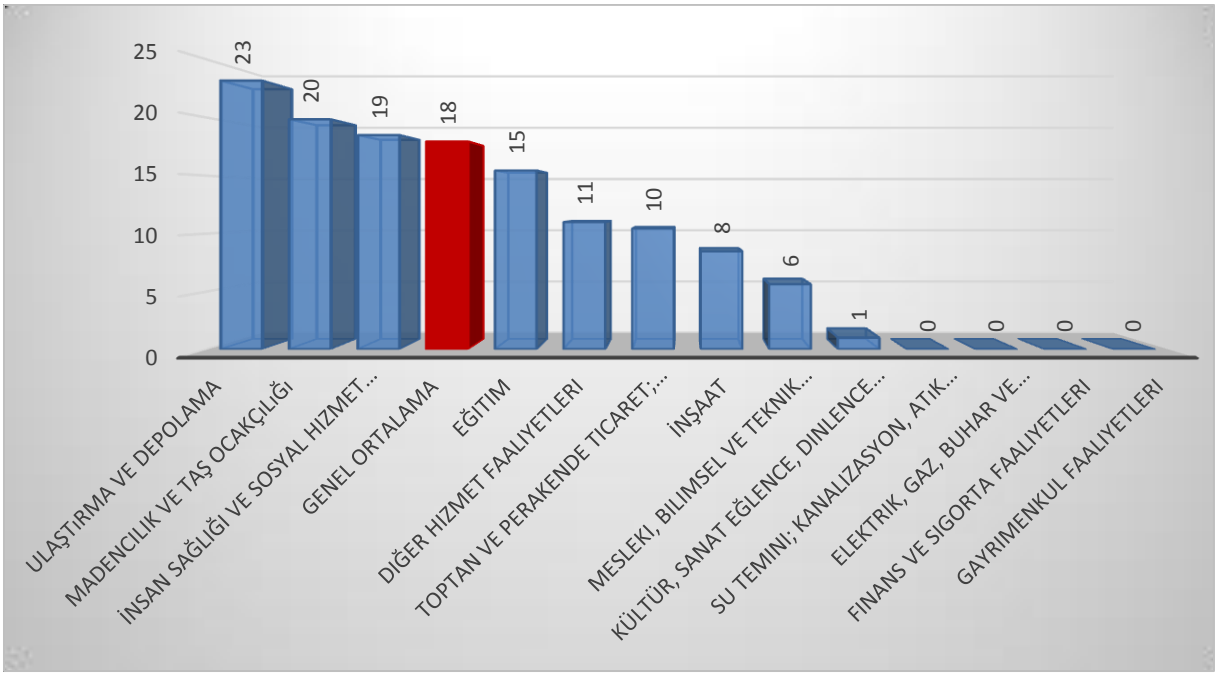

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Hakkari ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 18 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Ulaştırma ve depolama sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 23; ikinci sırada bulunan Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 20 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 19 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Nitelik gerektirmeyen meslekler	113	920	1.033
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	0	714	714
Hizmet ve satış elemanları	70	306	376
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	5	298	303
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	95	202	297
Profesyonel meslek mensupları	88	189	277
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	6	95	100
Yöneticiler	3	91	94
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0	1	1
Genel toplam	**380**	**2.815**	**3.195**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 32,3'ü, erkek çalışanların yüzde 32,7'si ve kadın çalışanların yüzde 29,7'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 18,2 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Hakkari ilinde kadınların yüzde 23,2'si Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 25'i Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 6,7'si Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 7,2'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Hakkari ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	20	441	461
5-9	117	830	947
10-14	137	620	758
15-19	69	454	523
20-24	21	338	359
25+	16	131	148
Genel Toplam	**380**	**2.815**	**3.195**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında ters yönlü bir ilişkinin olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı azalmaktadır. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 30,8'si kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 4,2'dir.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu yeni kurulan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Hakkari ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yaklaşık olarak yarısını 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden işçisi (temizlik)	Beden işçisi (temizlik)	Beden işçisi (temizlik)
Beden işçisi (genel)	Veri giriş kontrol işletmeni	Beden işçisi (genel)
Servis şoförü (okul)	Beden işçisi (genel)	Servis şoförü (okul)
Elektrik teknisyeni	Büro memuru (genel)	Elektrik teknisyeni
Veri giriş kontrol işletmeni	Satış danışmanı	Şoför-yük taşıma
Şoför-yük taşıma	Sağlık memuru	Veri giriş kontrol işletmeni
Beden işçisi (inşaat)	Aşçı	Beden işçisi (inşaat)
Kepçe operatörü	Sekreter	Kepçe operatörü
Büro memuru (genel)	Okul öncesi öğretmeni	Diğer hizmet müdürleri
Diğer hizmet müdürleri	Kasiyer	Şoför (yolcu taşıma)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Hakkari ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk dört mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi(Temizlik) mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Veri Giriş Kontrol İşletmeni mesleği bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık

iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

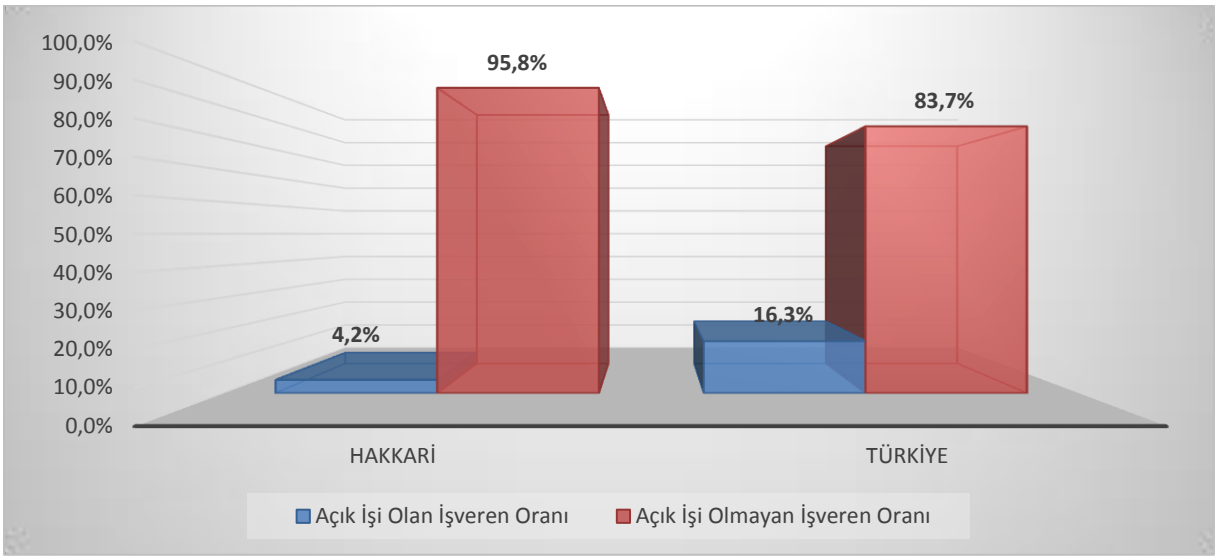

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,3 olarak gerçekleşmiştir.

Hakkari ilinde 7 işyerinden 60 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	26
İmalat	12
İnşaat	12
Eğitim	6
Toptan ve perakende ticaret	3
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1
Genel Toplam	**60**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda Madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.60 kişilik açık işin yüzde 43,3'üne tekabül eden 26 kişilik kısmı Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat, İnşaat ve Eğitim sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	15,8%	16,7%
İnşaat	3,2%	14,3%
İmalat	3,2%	12,5%
Eğitim	2,3%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret	0,6%	2,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,5%	2,2%
Genel Toplam	**1,9%**	**4,2%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Hakkari ilinde açık iş oranı yüzde 1,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Hakkari ilindeki 10+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 15,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 16,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 14,3 ile İnşaat ve yüzde 12,5 ile İmalat sektörü takip etmektedir

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

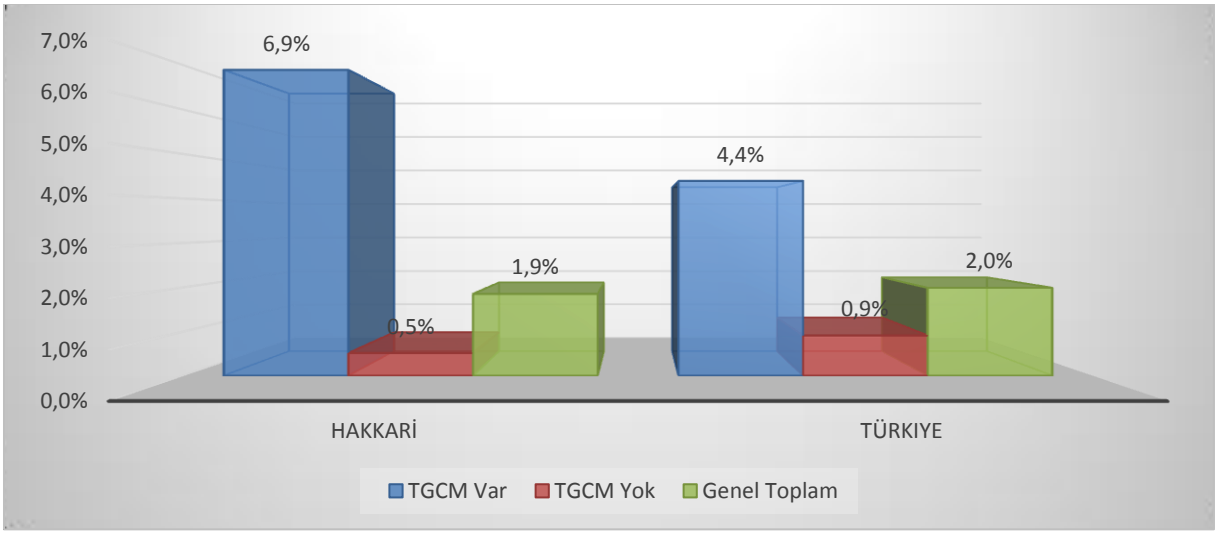

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 6,9; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

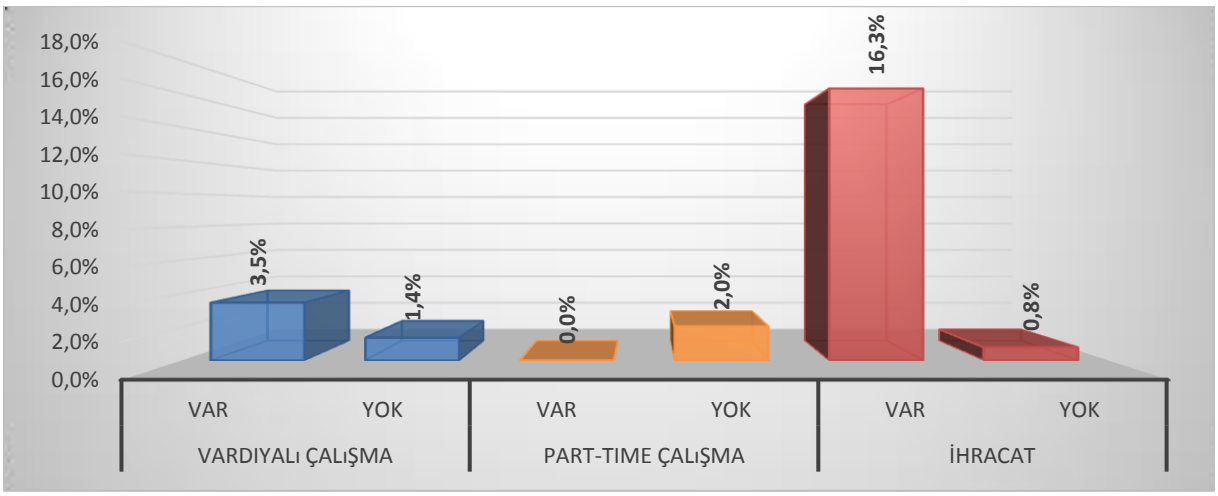

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde vardiyalı çalışma yapan 10+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3,5, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0 iken, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,0'dır. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 16,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,8 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Her iki durumda da açık iş oranı Hakkari iline ait olan yüzde 1,9'luk açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

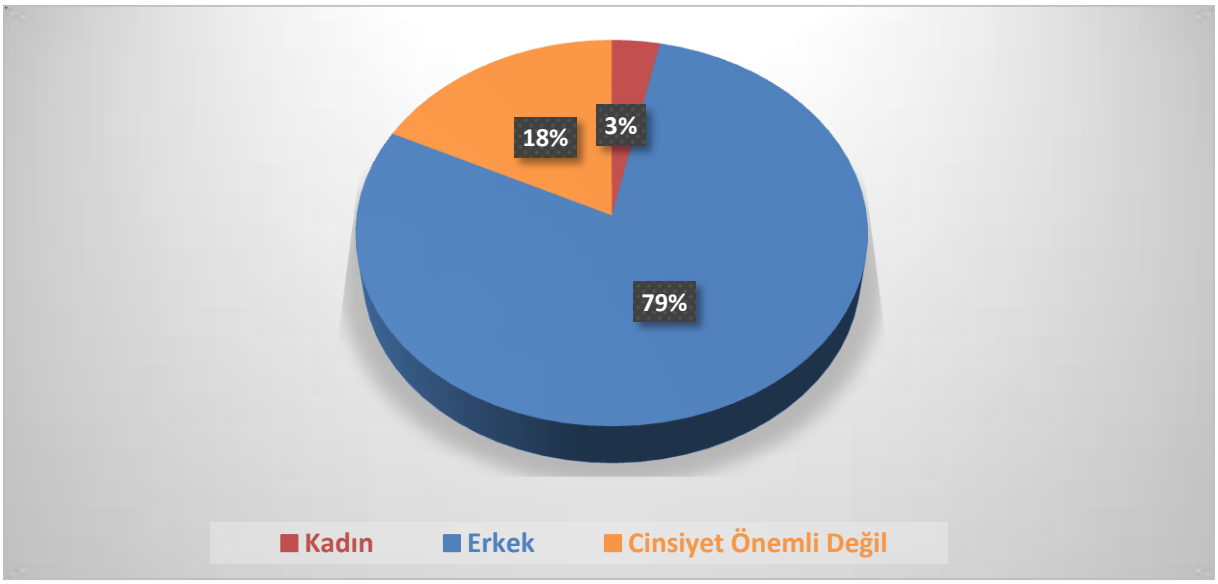

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Hakkari ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 79'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 3 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 18 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

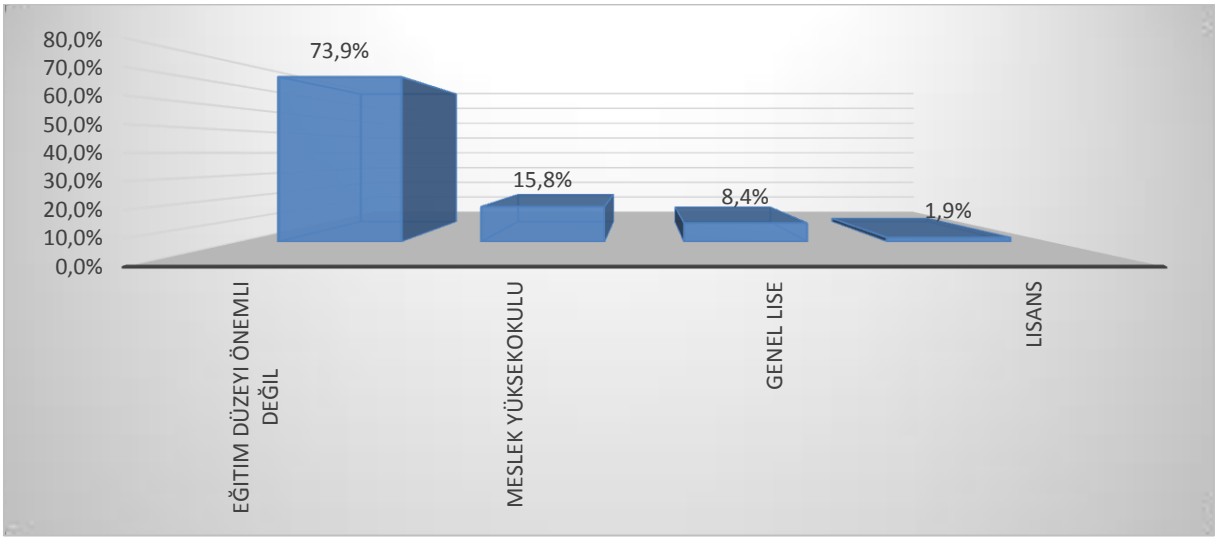

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Hakkari ilindeki açık işlerin yüzde 73,9'unda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Meslek Yülsekokulu olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1,9 ile Lisans Eğitim düzeyidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

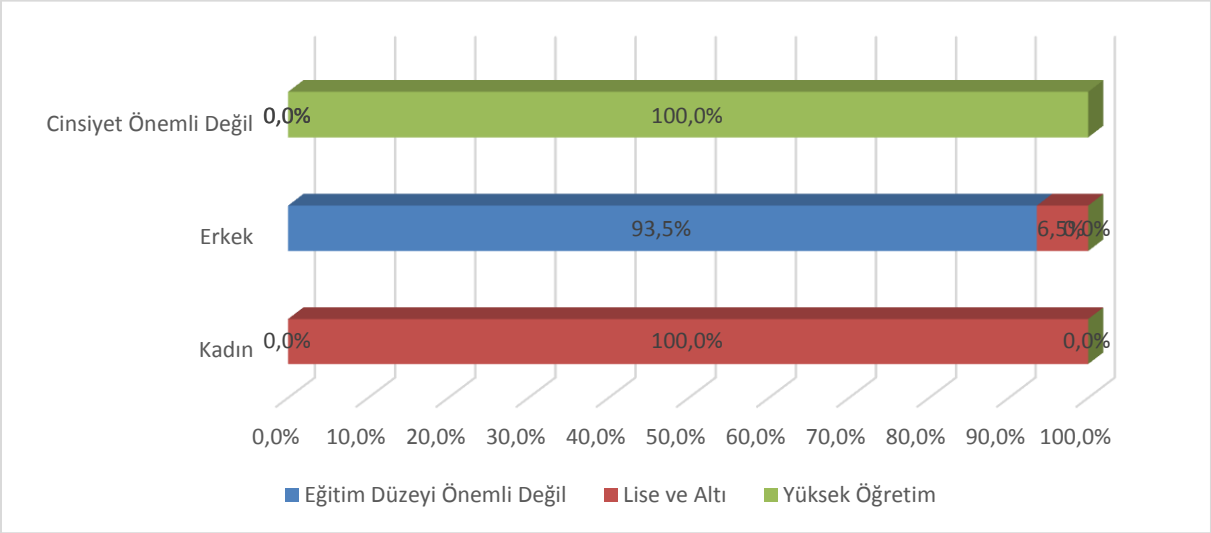

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere Hakkari ilinde açık iş talebinde bulunup cinsiyet ayrımına girmeyen işverenlerin tamamı yüksek öğretim düzeyini tercih etmektedirler. Hakkari ilinde açık iş talebinde bulunup cinsiyet ayrımına giren işverenler ise; kadın işgücünü talep ettiklerinde eğitim düzeyinin Lise ve Altı eğitim düzeyi olması yeterli olduğunu, erkek işgücü talep ettiklerinde ise yüzde 93,5 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığını geriye kalan yüzde 6,5 oranındaki kısmın ise Lise ve Altı Eğitim düzeyini tercih ettikleri görülmektedir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Hakkari ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
Madencilik ve taş ocakçılığı	84,6%	7,7%	7,7%
İmalat	74,7%	0,0%	25,3%
İnşaat	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**73,9%**	**8,4%**	**17,7%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece Eğitim sektör bulunmaktadır. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörleri olmuştur.

İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 100 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen üçüncü sektör ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü olmuştur. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 84,6'sı işverenler "farketmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 7,7'sinde de lise ve altı, yüzde 7,7 oranında ise Yüksek Öğretim seviyesi talep edilmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

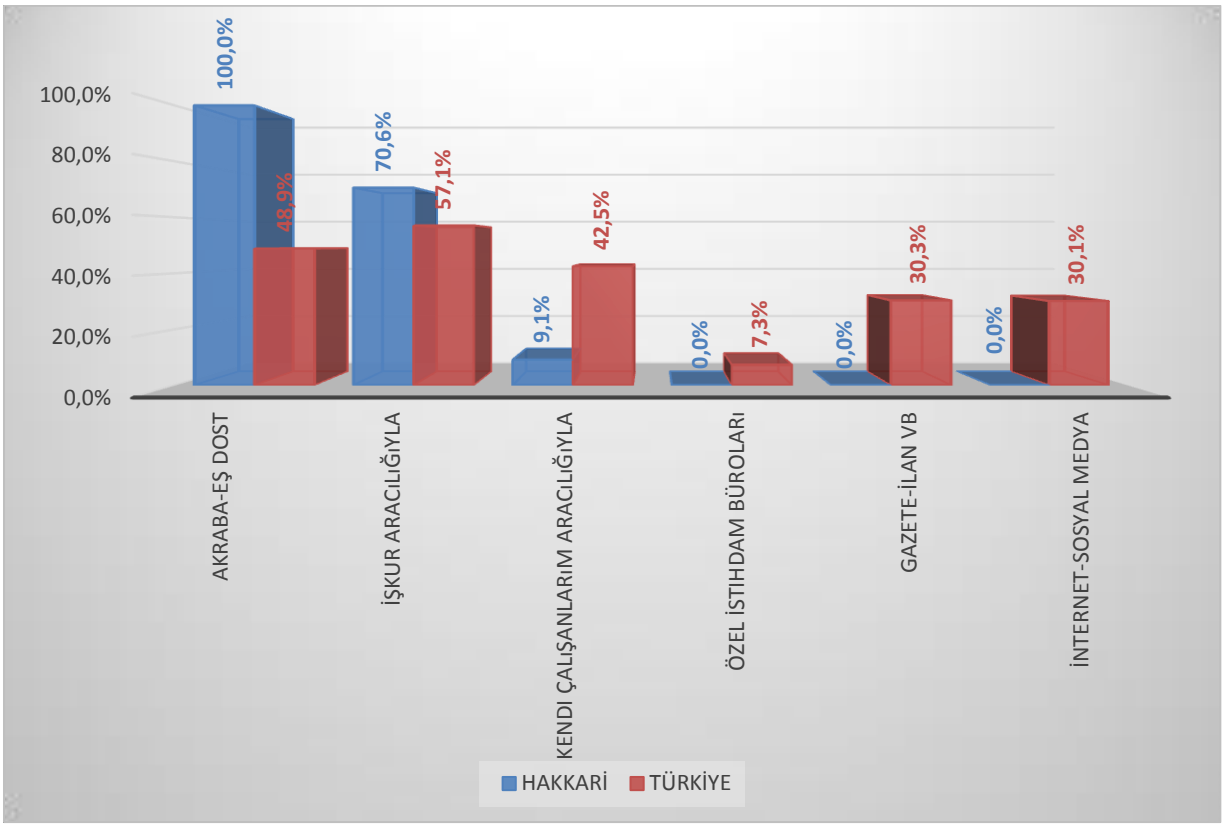

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Hakkari ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin tamamı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 48,9 olarak gerçekleşmiştir. Hakkari ilinde Açık işlerin yüzde 70,6'sı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalları Hakkari ilinde arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	100,0%	72,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	42,1%	57,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Lisans	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**70,6%**	**9,1%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde Açık İş talep eden işverenlerin hiçbiri Özel İstihdam Büroları, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya iş aramalarının hiçbirini kullanmamışlardır. Genel Lise ve Lisans eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR ve Akraba-Eş Dost aracılığı ile aranmaktadır. Eğitim Düzeyi Önemli Eğitim düzeyinde talepte bulunanların yüzde 72,6'sı ve Meslek Yüksekokulu eğitim düzeyinde ise yüzde 42,1 oranında İŞKUR'u iş arama kanalı olarak kullanmıştır

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler yüzde 100 Akraba-Eş Dost yüzde 72,6 oranında ise İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir.

Hakkari ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelendiğinde İŞKUR hizmetlerinde yararlanan işverenlerin tamamı İŞKUR'u iş arama kanalı olarak kullanmışlardır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	3	2
Bilgisayar kullanımı	3	3	1	3
Satış ve Pazarlama Becerisi	4	4	-	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	-	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	6	-	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	7	-	7

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Hakkari ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Bilgisayar kullanımı, Satış ve Pazarlama Becerisi, İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)becerisi gelmektedir. Açık işveren işverenlerin hiçbiri Yabancı Dil becerisini istememiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

HAKKARİ	Açık İş Sayısı
Nitelik gerektirmeyen meslekler	33
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	10
Hizmet ve satış elemanları	6
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	4
Profesyonel meslek mensupları	3
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	2
Genel toplam	**60**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler Mensupları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 55'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'te meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Hakkari ili için tespit edilen yüzde 1,9'luk açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,1 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet Ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

HAKKARİ	Açık İş Oranı
Nitelik gerektirmeyen meslekler	3,1%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	2,0%
Hizmet ve satış elemanları	1,4%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1,4%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	1,3%
Profesyonel meslek mensupları	1,1%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	0,7%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0,0%
Yöneticiler	0,0%
Genel toplam	**1,9%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda ve Yöneticiler meslek gurubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir. İl geneli açık iş oranının üstünde bulunan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek guruplarıdır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	-	-	-	-
Yöneticiler	-	-	-	-
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	-	4,2%	-	3,3%
Profesyonel meslek mensupları	-	-	29,7%	5,3%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	-	69,7%	-	55,1%
Hizmet ve satış elemanları	-	-	51,6%	9,1%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	100,0%	-	18,7%	6,6%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	-	4,3%	-	3,4%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	-	21,7%	-	17,2%
Genel toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 100 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise yüzde 69,7 Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 21,7 Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 4,3 Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,2 Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet Ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet bulunmamışlardır.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Bilgisayar Kullanımı, üçüncü sırada Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Bilgisayar Kullanımı daha sonra ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Satış ve Pazarlama Becerisi ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise Bilgisayar kullanımı ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri ön plana çıkmaktadır.

Yöneticiler meslek grubunda ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek guruplarında açık iş bulunmamaktadır.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	-	2	1	-	1	-	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	-	3	-	2	3	2	1	2
Bilgisayar kullanımı	2	1	-	1	-	-	-	3
Satış ve Pazarlama Becerisi	3	-	3	-	-	1	3	4
İletişim ve İfade Yeteneği	1	-	-	-	-	3	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	-	-	-	2	-	-	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	-	-	2	-	-	-	-	6

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	İŞKUR aracılığıyla	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	100,0%	100,0%	-
Profesyonel meslek mensupları	100,0%	100,0%	-
Nitelik gerektirmeyen meslekler	100,0%	63,2%	-
Hizmet ve satış elemanları	100,0%	-	100,0%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	100,0%	100,0%	-
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	100,0%	100,0%	-
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	100,0%	100,0%	-
Genel Toplam	**100,0%**	**70,6%**	**9,1%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; Yöneticiler meslek grubunda ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarının dışında kalan bütün meslek gurupları İŞKUR ve Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmıştır.

Hakkari ilinde işverenler sadece Hizmet Ve Satış Elemanları meslek gurupları Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalını kullanmışlardır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden işçisi (genel)	-	1	-	-	-	-
Direksiyon eğitmeni	1	2	-	-	-	3
Kamyonet şoförü	-	2	4	3	-	1
İş makineleri operatörü	-	2	-	-	-	1
Pazarlamacı	-	-	3	1	-	2
Ön muhasebeci	1	-	2	-	3	-
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	-	1	-	-	2	3
Sekreter	-	-	1	2	3	-
Grafik tasarımcısı	1	-	-	-	-	2
Harita mühendisi	1	-	-	-	-	2

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Hakkari ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Ön Muhasebeci mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Bilgisayar kullanımı gelmektedir. Pazarlamacı mesleği için ise ilk sırada Satış ve Pazarlama becerisi talep edilmiştir. İş Makineleri Operatörü mesleğinde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Beden işçisi (genel)	Sekreter	Beden işçisi (genel)
Kamyonet şoförü		Kamyonet şoförü
Direksiyon eğitmeni		İş makineleri operatörü
İş makineleri operatörü		Pazarlamacı
Pazarlamacı		Kaynakçı (oksijen ve elektrik)
Ön muhasebeci		Tüp (lpg) dağıtım elemanı
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)		
Sekreter		
Grafik tasarımcısı		
Harita mühendisi		

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi, Kamyonet Şoförü, Satış Direksiyon Eğitmeni, İş Makineleri Operatörü, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Kaynakçı(Oksijen ve Elektirik), Sekreter, Grafik Tasarımcısı ve Harita Mühendisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları tek meslek Sekreter mesleğidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, Kamyonet Şoförü, İş Makineleri Operatörü, Pazarlamacı, Kaynakçı(Oksijen ve Elektirik) ve Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı meslekleridir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik		1	3	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe		2	2	2
Bilgisayar kullanımı			1	3
İletişim ve İfade Yeteneği	1	4	4	4
Satış ve Pazarlama Becerisi	1	3		5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	1	5	4	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)		6		7

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik İletişim ve İfade Yeteneği, Satış ve Pazarlama ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerileri iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Bilgisayar kullanımı, ikinci öncelik de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Hakkari ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 222: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

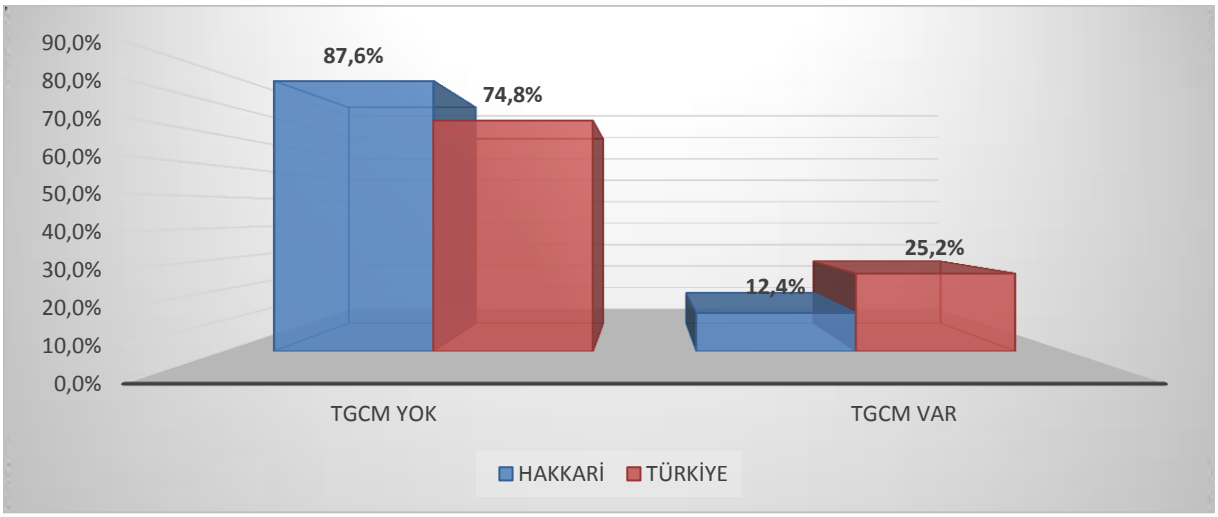

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 10 + istihdamlı 151 bin 593 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 51 bin 72 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Hakkari ilinde ise 10+ istihdamlı 156 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 22 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 12,4 ile Hakkari ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 233: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

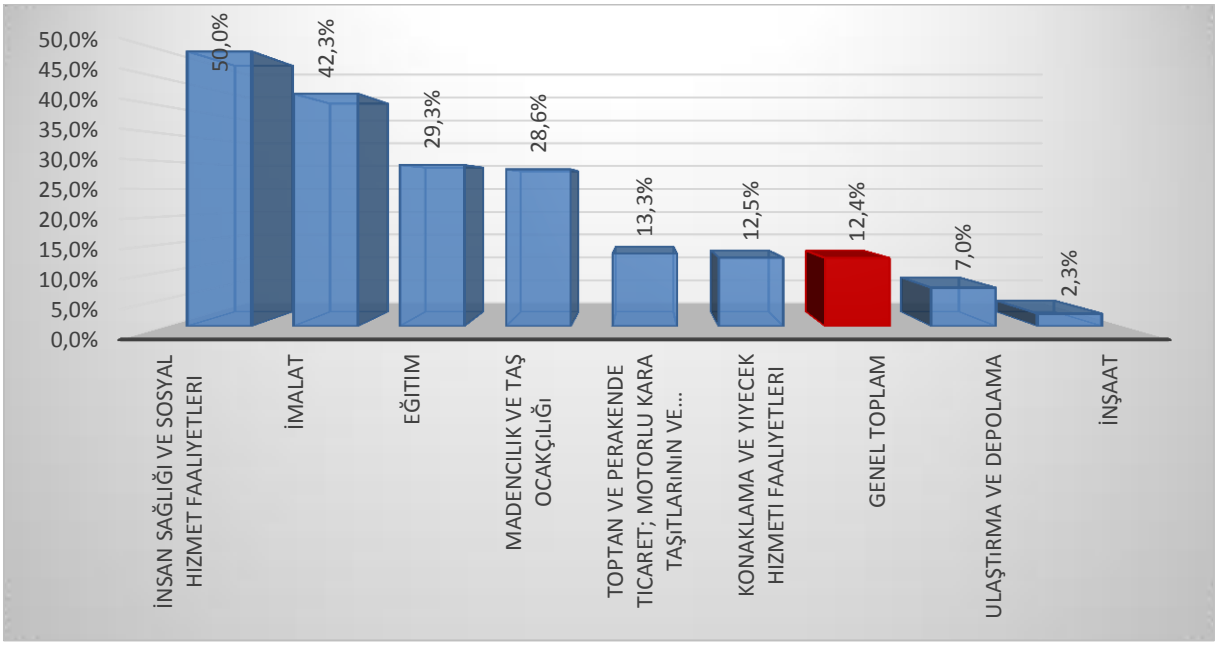

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Diğer hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve İmalat sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Ulaştırma ve depolama ve İnşaat sektörü gibi Hakkari ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	26
Toptan ve perakende ticaret	20
Eğitim	15
Madencilik ve taş ocakçılığı	7
Ulaştırma ve depolama	2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2
İnşaat	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**75**

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde 75 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve Eğitim sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Hakkari ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 81,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Hakkari ilinde toplam çalışanların yüzde 34'ü bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 244: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

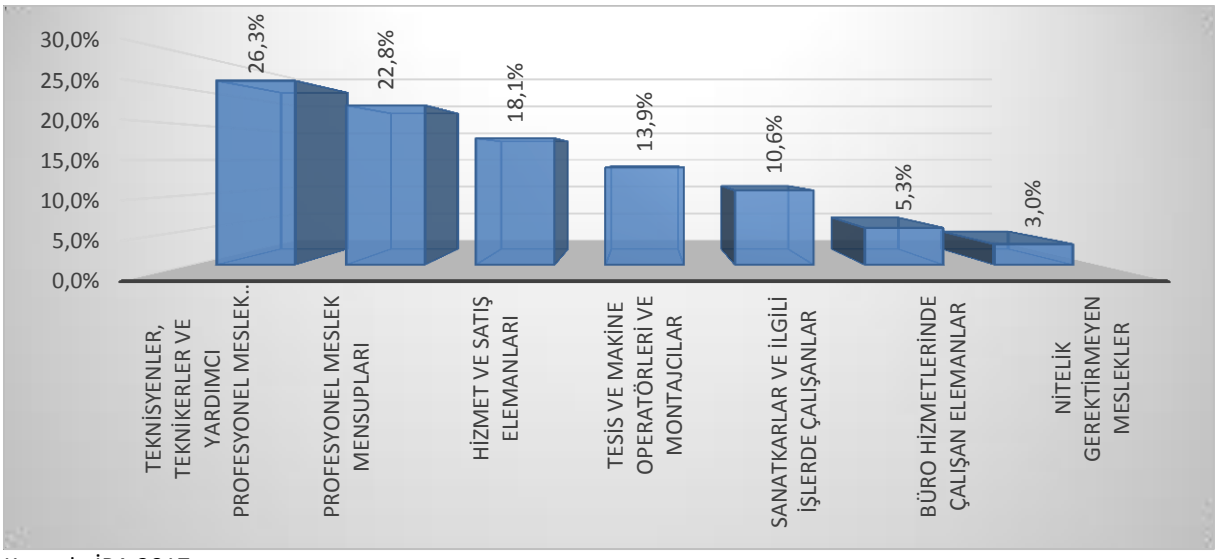

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 20 kişi ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 26,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 10 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Genelleştirilmiş Eleman Sayısı	Oranı
Yüksek gerilim sistemcisi	12	15,5%
Satış danışmanı	5	6,6%
Direksiyon eğitmeni	4	5,9%
Pazarlamacı	4	5,5%
Ön muhasebeci	4	5,3%
Ekskavatör(kazıma ve yükleme) operatörü	3	4,1%
İş makineleri operatörü	3	4,0%
Beton pompa-püskürtme operatörü	2	3,1%
Lahmacun ustası	2	3,0%
Motor ve araç tekniği bilgisi öğreticisi (sürücü kursu)	2	2,9%

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 12 kişi ile Yüksek Gerilim Sistemcisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 5 kişi ile Satış Danışmanı, 4 kişi ile Direksiyon Eğitmeni, Pazarlamacı ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Yüksek Gerilim Sistemcisi, Ekskavatör(Kazıma Ve Yükleme) Operatörü ve Beton Pompa-Püskürtme Operatörü olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Hakkari ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Direksiyon Eğitmeni, İş Makineleri Operatörü, Pazarlamacı ve Ön Muhasebeci mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 255: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

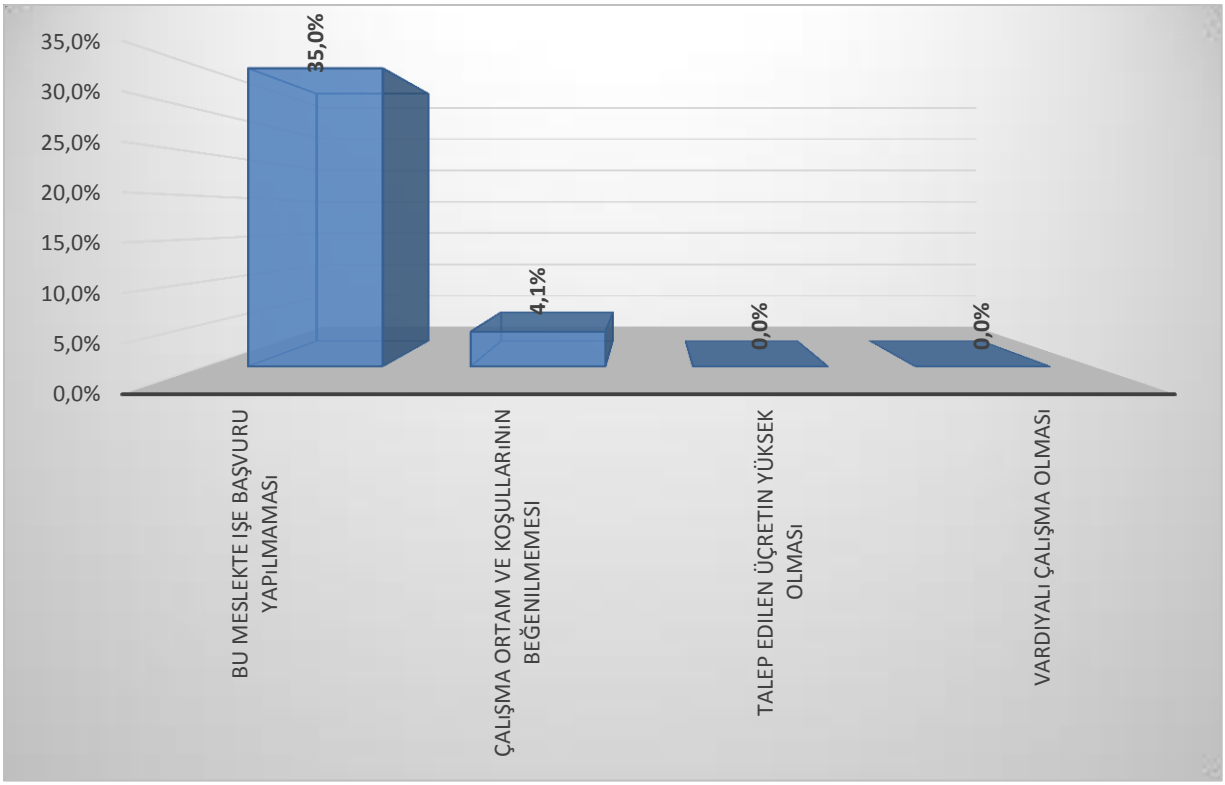

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru yapılmaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 10 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru yapılmaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 266: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

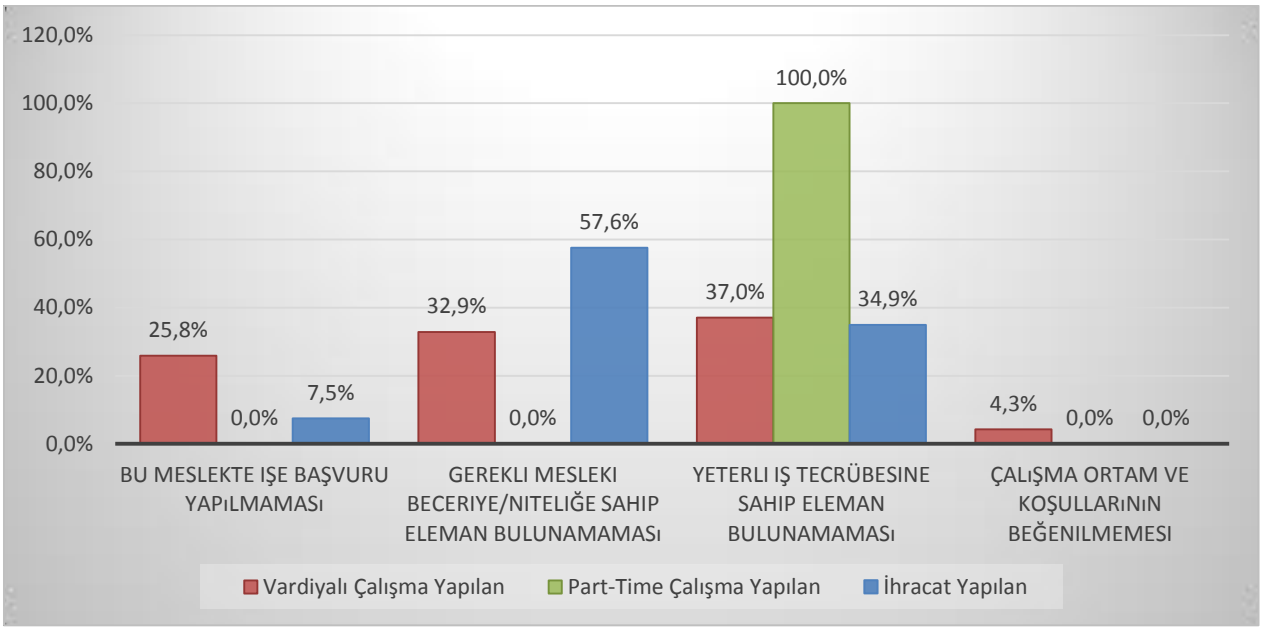

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Vardiyalı Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, ihracat yapan firmalar en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinin tamamı Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından kaynaklı olarak eleman temininde güçlük çekilmektedir.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Çalışma sürelerinin uzunluğu	İşyerine ulaşım zorluğu
Yüksek gerilim sistemcisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış danışmanı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Direksiyon eğitmeni	50,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ön muhasebeci	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ekskavatör(kazıma ve yükleme) operatörü	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İş makineleri operatörü	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beton pompa-püskürtme operatörü	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lahmacun ustası	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Motor ve araç tekniği bilgisi öğreticisi (sürücü kursu)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Yüksek Gerilim Sistemcisi, Satış Danışmanı, Direksiyon Eğitmeni, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Ekskavatör(Kazıma Ve Yükleme) Operatörü, İş Makineleri Operatörü, Beton Pompa-Püskürtme Operatörü, Lahmacun Ustası ve Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)olmak üzere toplam on meslekten dokuz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinden biri Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi nedeninden kaynaklı olarak eleman bulmakta güçlük çeken tek meslek olarak önümüze çıkmaktadır. Ayrıca Çalışma sürelerinin uzunluğu ve İşyerine ulaşım zorluğu nedenlerinden kaynaklı olarak hiçbir işveren eleman bulmakta güçlük çekmemektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Hakkari ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde işverenlerin yüzde 6,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Hakkari'de bu sayı 1,4'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Hakkari ilinde ise ülke genelinden daha düşük olup yüzde 2,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Toptan ve perakende ticaret	6,6%	4,5%	71,2%	17,8%
İnşaat	5,7%	2,6%	75,9%	15,8%
Ulaştırma ve depolama			93,0%	7,0%
Eğitim	17,3%		68,0%	14,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8,5%		74,4%	17,1%
İmalat	7,7%		59,0%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri			66,7%	33,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12,5%		62,5%	25,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	14,3%		71,4%	14,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			100,0%	
Bilgi ve iletişim				100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor			100,0%	
Diğer hizmet faaliyetleri			100,0%	
Genel Toplam	**6,8%**	**1,8%**	**72,9%**	**18,4%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, İnşaat, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Eğitim sektörlerinde olduğu görülmektedir. İstihdam azalışı bekleyen sektör bulunmamaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Diğer hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, Bilgi ve iletişim ve Gayrimenkul faaliyetler sektöründe yer alan işyerlerinin gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	24	17,3%
İmalat	60	15,7%
İnşaat	33	9,1%
Eğitim	18	7,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	6,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	5,2%
Toptan ve perakende ticaret	11	2,3%
Genel Toplam	**161**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 10 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,1 artacağı beklenmekte olup Hakkari'de ise bu oran, yüzde 5 olup ülke genelinin üstünde yer almaktadır.

En fazla istihdam artış yüzde 17,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Net İstihdam Değişim Oranı İmalata yüzde 15,7, İnşaata yüzde 9,1 ve Eğitim sektöründe yüzde 7,7 olarak görülmektedir. Hakkari ilinde İstihdam azalışı bekleyen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	60	59,8%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	57	5,5%
Hizmet ve satış elemanları	20	5,3%
Profesyonel meslek mensupları	17	6,1%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	4	1,3%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	4	1,3%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	-1	-0,1%
Genel toplam	**161**	**5,0%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek Grupları dışındaki meslek gruplarının tamamında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 60 kişilik artış ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlarıdır. En az artış beklenen meslek grubu ise 4 kişilik artış ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanları ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Çalışan sayısında sondan üçüncü sırada yer alan Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 59,8'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da az olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmemektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler ikinci sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 5,5 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden işçisi (genel)	Şoför-yük taşıma
Alüminyum kaynakçısı	Satış elemanı (toptan)
Alüminyum kompozit cephe kaplamacısı	Kalorifer ateşçisi (katı ve sıvı yakıt)
Beden işçisi (inşaat)	
Aşçı	
Garson (servis elemanı)	
Taş ocakçı (genel)	
Satış danışmanı	
Kasiyer	
Çocuk gelişimi meslek elemanı	

Kaynak: İPA 2017

Hakkari ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Alüminyum Kaynakçısı, Alüminyum Kompozit Cephe Kaplamacısı, Beden İşçisi (İnşaat) ve Aşçı meslekleri olup, Şoför-Yük Taşıma, Satış Elemanı (Toptan) ve Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Aşçı ve Beden İşçisi(İnşaat) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Hakkari ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda istihdam azalışı beklenen ilk on meslekte aynı meslekler bulunmamaktadır

Şekil 277: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

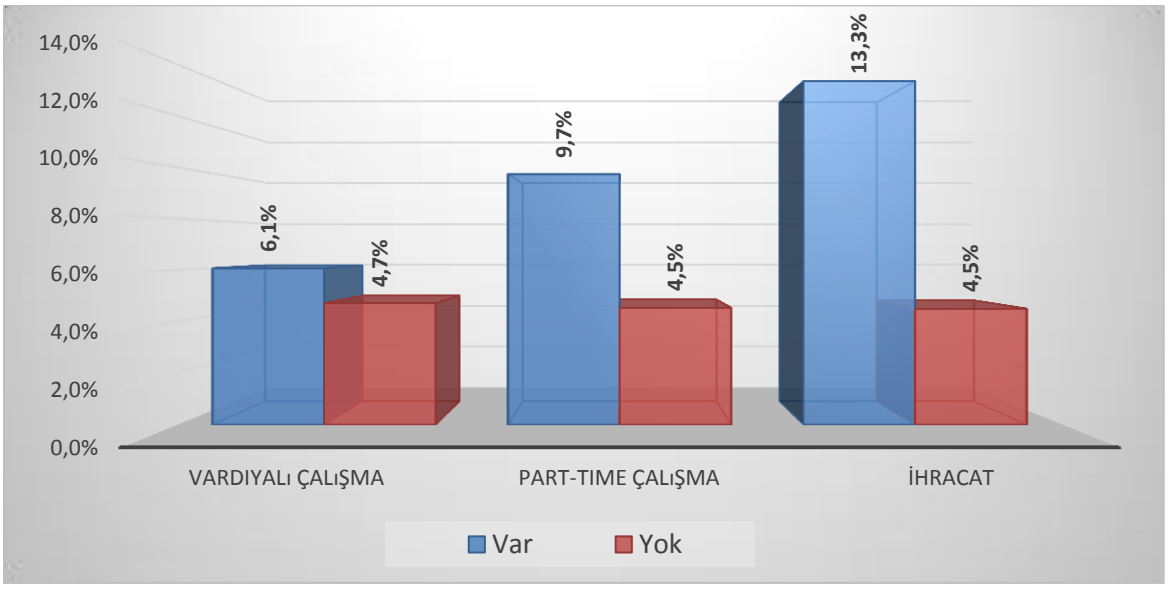

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Hakkari iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 5 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 13,5'tir. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde yüzde 6,1 oranında ve part-time çalışma işyerinde ise yüzde 9,7 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İhracat, Vardiyalı ve part-time çalışma yapan özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından yüksektir. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da üstünde yer almaktadır.

SONUÇ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla bu çalışma gerçekleşmiş olup veriler derlenmiştir.

Hakkari ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 18 bin 870 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 8 bin 681 tanesini erkekler, 10 bin 189'nu kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 14 bin 310 tane artmıştır. Bu artışın 8 bin 422 tanesini kadınlar, 5 bin 888 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 45,5'i kadınlardan, yüzde 54,5'i erkeklerden oluşmaktadır. Genel olarak erkeklerin kuruma yapılan başvuru yüzdesi kadınların başvuru yüzdesinden fazla olmasına rağmen son iki yılda Hakkâri ilinde İŞKUR'a başvuran kadın sayısı artış göstererek erkeklerin başvuru sayısını geçmiştir.

Hakkari ilinde En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 12 bin 238 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %64,9'u oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi(Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadınların ve Erkeklerin başvurduğu mesleklere ayrı ayrı bakıldığında ise hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk on meslek sıralaması farklılık göstermektedir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ilk onda Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Bayan Terzisi, Büro Memuru (Genel), Bayan Kuaförü, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Aşçı, Bilgisayar İşletmeni Ve Beden İşçisi (inşaat) meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde İse İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Aşçı, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Beden İşçisi (İnşaat), Temizlik Görevlisi, Bilgisayar İşletmeni, Bayan Terzisi Ve Bayan Kuaförü meslekleri yer almaktadır. Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü

talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

2010 yılında 411 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 2 bin 153 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2012 yılında artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 51,9 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 2 bin 153 ile 2016 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 65,9'luk gibi bir artış sergilemiştir.

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 332 olan Hakkari ilinde işe yerleştirilenlerin 302'si erkeklerden, geri kalan 30 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış, 2012'den 2014 yılına kadar ise düşüş eğilimi göstermiş ve 2015 yılından itibaren tekrar yükselmeye devam etmiştir. 2016 yılında Hakkari ilinde 984 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 16'sını kadınlar oluşturmaktadır.

2016 yılında en fazla Garson(Servis Elemanı), Arıcı ve Örtüaltı Sebze yetiştiriciliği mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Arıcı, Örtüaltı Sebze yetiştiriciliği ve Garson(Servis Elemanı) mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Ahşap Kalıpçı, Garson (Servis Elemanı) Ve Betonarme Demircisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Hakkari ilinde 2016 yılında toplam bin 481 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 658'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 29,8 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 35,7 oranında artış göstermiştir.

Hakkari ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Hakkari ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 25,8'i Toptan ve perakende ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Toptan ve perakende ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 22,4'tür. Bu durumda Hakkari ilinde Toptan ve perakende ticaret sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 24,2'si bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 17,8 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Hakkari ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Hakkari ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 31,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16,1'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 7 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Hakkari ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 86,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran ile Hakkari ili Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Hakkari ilinde bulunan 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 81,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 47,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Hakkari ili için Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır.

Hakkari ilinde 10+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 3 bin 195 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 2 bin 815 çalışan erkeklerden, 380 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Sektörlere göre dağılımda ise; Hakkari ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün Hakkari ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 22,6 oranında, kadınlarda ise yüzde 21,8 oranında İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise Toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışma oranı yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir.

Hakkari ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Hakkari ilinde açık iş oranı yüzde 1,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Hakkari ilindeki 10+ istihdamlı işyerleri

bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 15,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 10 + istihdamlı 151 bin 593 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 51 bin 72 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Hakkari ilinde ise 10+ istihdamlı 156 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 22 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 12,4 ile Hakkari ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Hakkari ilinde eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri ve konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Hakkari ilinde işverenlerin yüzde 6,8’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Hakkari’de bu sayı 1,4’e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Hakkari ilinde ise ülke genelinden daha düşük olup yüzde 2,6 olarak öngörülmüştür.

Türkiye genelinde 10 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,1 artacağı beklenmekte olup Hakkari’de ise bu oran, yüzde 5 olup ülke genelinin üstünde yer almaktadır.

Hakkari ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Alüminyum Kaynakçısı, Alüminyum Kompozit Cephe Kaplamacısı, Beden

İşçisi (İnşaat) ve Aşçı meslekleri olup, Şoför-Yük Taşıma, Satış Elemanı (Toptan) ve Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

İŞKUR
TÜRKİYE İŞ KURUMU
HAKKÂRİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Bulak Mah. Cumhuriyet Cad.
Tel: 0438 211 61 15